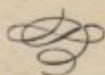

P E S M I.

Zložil

FR. LEVSTIK.

V Ljubljani.

Natisnil i založil Jožef Blaznik.

1854.

4 C f
22383

N 1091/1950

VVOD.

*Ko se pričenjala pomlad življenja
I tajala megla je pred očmi,
Serce neznanega mi hrepenenja
Gorelo je vse dni i vse noči;
Ko vidil travo polno sim rosice,
Ko čul sim pesmi loga i gorice;
Sladak nemir mi serce je objel:
Cvetlice pri studencih pomladanje
Spletal sim v vence i jih metal vanje,
Nesrečno srečen, žalostno vesel.*

*Vsdigaval hrepenec sim k zvezdam roko,
Isklicati jih želel iz neba,
Za dne sim zgubljal v gaje se globoko,
Pohajal čes ravnine sim polja:
Bogastva neznanega sim iskaje
V tovarše imel le samotne kraje.
Kadar sim truden vračal se domu
K očetovi preljubi, majhni koči,
Oči sapiral ni mi sen po noči,
V željno serce mi vlival ni miri!*

Is nova svet pomlad je ogrevala,
Tisuč peres hitelo iz zemlje,
Nebeška luč prijetno je sijala,
I v meni se smejalo je serce;
Al to veselje mi oblak odžene,
Ki močil trate kmalo je zelene.
I rošica, ki je cvetela prej,
Hladni rosi je nedrije sakrila,
Domu se je bučelica vernila,
Utihnili so prebivavci vej.

Pa solnce kmalo spet oblak predere,
Vodeno luč izliva na zemljo,
Počasi mavro sedmobojno zbere,
Ter s gore jo razpenja na goró. —
I zdajci se mi duša v persih vname,
Podoba ta me vsaj močjo ohjame,
Da serce le za njo mi hrepeni;
Ko da bi mi peruti bile dane,
Tako hitim po sledu poti snane,
Za mavro, ki mi smirom delj beži!

*I glej! polje se krasno mi razgerne,
Veselih sadov polno i dreves,
Pogled njegov obilo mi poverne
Solze, ki prej so lile iz očes:
Od vsih strani strune so divno pele,
Vode studene so navdol šumele,
Igraje so hitele v raj cveteč:
Pripognem se i viri me hladijo,
Pred sladko pesmijo megle bežijo,
Objema persi pokoj mi hladeč.*

*Al čuj! duha mogočnega peruti
Nad mano zasumé, spodijo mir,
Serce se zopet v ozkih mrežah čuti,
Ki plete mu obup jih i prepír.
„Od kod te sem je pripeljala smota?
Brez ogrinjala tukaj se lepota
Le nevermerjočim kasat' sme očem!
Kreposti dane sercu ni zadosti,
V očéh ti ne plami dovolj svetlosti,
Poverni se i večno bodi nem!“*

Tako mi reče i mi hitro zgine,
I stal sim, ko bi groma bil zadet;
Polje sbeži, veselo petje mine,
Ter v gozdu nočno-tamnem bil sim vjet!
Oko zastojn se po stesi osvira,
Zastojn za mavro v nebo se upira,
Ki druzega sledu ni več od nje!
Pregrinja s črnim krilom se višava,
Ker solnce prot večerni zemlji plava,
I mrak od delec pada na goré!

Rešenja si pokoja si iskati,
Pustiti strašni kraj sim šelel plah,
Al trudne bran'jo se noge bežati,
Ak ravno jih podi pred smertjo strah! —
Ko še zgubljen trepetal sim v goščavi
Mladenca me obraz molče pozdravi,
Prijazno svojo desno mi podá.
Ko š njim se dvignem na steso gotovo,
Bežijo brezna pred nogo njegovo,
Ušigljejo se zvezdice neba.

Molče sva kmalo tamno pot končala,
Dosegla krilo sva domačih trat;
Vasica tiha je v spanji ležala,
Prijetno dihal je ponočni hlad;
Pa hrib i les za nama se razsije,
Ker lune se obraz nad njim odkrije,
Ki vjasni verte i verhe goric:
Tadaj mladenič citre s plašča vzame,
Odre prijazno se smehljaje name,
Spregovori nebeško-mirnih lic:

„Spoznane so goreče želje tvoje,
I tvojih pers sastojn ni bil plamen,
Kar želel si, prejmi iz roke moje!
Ko tajal bo ti serce šar ognjen,
Poprimi strune, vlicaj glase vanje,
Veselje i britkost i svoje sanje,
Bez skerbi vaupuj jim vsaki čas!
One ti bodo solz oči sušile,
Kosarce s taboj bodejo praznile,
Ljubezni tvoji posojale glas!“

*Ko ceter moja roka se dotakne ,
'Ž njih moč neznaná v žile mi žumtjá ,
Moj duh v neba prikazni se zamakne ,
Serce sladkosti rajске trepeta ;
Mladenču razvijo se perutnice ,
Plamen obdaja mu telo i lice
Spred mene ga dviguje nad zemljó ;
Podoba gine mi v višave jasne ,
I majhna bolj i bolj , na sadnje vgasne ,
Zapira se goreča pot za njó.*

*I kadar vidil strune sim pred sabo ,
Skušaje precej sim jih poprijel ,
Pa preokoren bil sim za njih rabo ,
Da bi zapete , nisim jih unel !
Al zavolj tega mi serce ne vpade ,
Le s večim trudom vadam perste mlade ,
Od mraka v mrak za strunami sedim .
Za petje tičev nimam več ušesa ,
Za travnik pomladanji ne očesa ,
Le v citre diham , da jih obudim !*

Pesmi.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several lines of a letter or document.

Bôginji petja.

Bôginja preljubeznjiva!
Ki budiš plamen duha,
Da se v glasno pesem zliva
Skrita misel iz serca;
Tebi slava se spodobi,
Tebi venci zelené,
Ki so ti jih vsakoj dobi
Ovijali krog glave.

Pevci so te spoštovali,
Ovne tolste na oltar
Nekdaj so ti pokladali,
Zažigali tí jih v dar:
Kaj pa boš od mene vzela?
Mire nemam, ne zlatá,
Moja roka dá vesela,
Rada, kar zamore, dá.

Če ti všeč je morebiti,
 Kar od tebe v dar imam,
 To ti hočem pokloniti,
 To ti zopet v dar podam;
 Serce si mi obudila,
 Dala si mi pesmi slast,
 Svet mi ž njimi osladila,
 Naj donijo tebi v čast!

Pesmim.

Duri vam stoje odperte,
 Moje tičke! izletite.
 Prepevaje se glasite
 Čez planjave i čez verte!

Čul bo vaše prepevanje
 Berlez, skorec i kraljiček,
 Vrabec, čuk i mnogi tiček,
 Vnel bo morda ropotanje:

Ve ste ptujke v našem dvoru,
 Pesem vaša nam je pusta,
 Ne prepevajo vam usta
 Glasov ljubih v našem zboru!

Ve jim pa odgovorite:
 Me smo Levstika poeta
 Hčerke mladega očeta,
 Bratje, toraj poterpite!

Edina last.

„Pesmi sim poskušal peti,
Ali kaj mi je začeti?
Še nobena ni plačila,
Ni časti mi obrodila!“

„Več se s praznim delom vpiral,
Strun ne bodem več ubiral,
Časa več ne bodem tratil
Kdo se s petjem obogatil?“

Tako sim govoril jezen,
Pustil petje i ljubezen,
Zidal kočo, hrib ogradil,
Njivo kopal, terto vsadil.

Al — ko solnea zemlja čaka,
Dež jo moči iz oblaka,
I kadar je dežja trebā,
Solnčna luč jo žge iz neba.

Vsahne zelišče mi verta,
Ino sad odreče terta,
Stog je prazen, prazna čaša,
Šla je z bogom sreča naša!

„S tím ne morem se pečati!
Sreče nebo noče dati,
Časa prazna le zamuda
Povračilo mi je truda!“

„V somenj pojdem v terg i mesta,
Vsaki pot i vsaka cesta
Moje bo blago nosila,
Mojo srečo bo vozila!“

Šel sim — ino truda sadja
Čoln je poln i polna ladja;
Od zemlje slovo smo vzeli
I odrinili veseli.

Al vihar na morji vstane,
Vse mi sape razberdane,
Vse mi potopé vetrovi,
Mene lé — otmó valovi.

„Z morjem groza gospodari
Kadar piš iz neba vdari!
Morska voda mi nemila
Nag život je popustila.“

„Tu ni bilo tam ne sreče,
Vender serce ne trepeče;
Na vso zemljo solnce sije,
Potov vsih megla ne krije!“

Tromba, boben probudi se,
Vse se shaja, vse versti se,
Pod bandera se razvita
Steka vojska silovita.

„Upanje me več ne moti,
Zgube strah se me ne loti;
Zdaj me vabi čast med svoje,
V roke meč i hitro v boje!“

Lej i tam smo bitve bili,
Vmikali se, v beg podili,
V ptujih mestih prebivali
I na ptuji zemlji spali.

Mnozih bratov nizke glave
Oklenil je venec slave;
Druzih pa je brez števila
Smert k pokoju položila.

„Bratje dragi počivajte!
Zaželjeni mir uživajte!
V hramu hiše zdaj zelene
Srečnejši ste vi od mene!“

„Spona sužnosti me veže,
Vjet. skoz okna goste mreže
Gledam, čakam kdaj vernila
Prostost bo mi zora mila.“

„Kar sim želel, kar sim ljubil,
Kar imel sim, vse sim zgubil,
Up i prostost sta zbežala,
Pesim le mi je ostala.“

„Ž njo sladim noči i dneve,
Ž njo si lajšam svoje reve,
V njej nesrečo razodevam,
Svoje solze v nej prepevam.“

„Vidim da, kar up obeta:
Čast, blagó, veselje sveta,
Sreča, zmota duše mlade
Zopet sreči v oblast pade.“

„Le duha, ki v meni žije,
I serca, ki v meni bije,
Moč nobena mi ne vzame
Do pogreba tamne jame!“

Povodnja deklica.

Po travnicih méhkkih o pol noči
 Plesaje Vil jasno kolo se verti,
 Po jezeru vozi se ladjica,
 Povodnja prepeva v nji deklica.

Lej, mlada devica i ljubi nje
 Idesta po noči na ravno polje,
 Noč jasna je bila i svitlo nebo,
 I mlada devica pa pravi tako:

Da mojim besedam verjameš, to vem,
 Al Bog vé, če tvojim verjeti smem?
 Cvele pač rože ne bodo nikdar
 Da jaz bi jih nesla v laseh pred oltar.

Cvetelo nama zadosti bo rož
 Dokler me ljubila ti deklica boš!
 Oh, sama ne vem, zakaj se bojim,
 Pa vender se britke skerbi ne znebim.

Ti ljubica plašiš si vedno serce,
 Ak vsake ne spolnim koj ti željé.
 Moj ljubi! če s praznim me upom slepis,
 Še danes naj z mano v grobu ležiš!

I zjoka se deklica glasno,
 Da britke solze ji po licu teko;
 Pa nekaj oglasi na gori se,
 Tak nekaj na gori zapelo je:

„Ob bregu, kjer v jezuru voda šumlja,
V vodici pa ribica zlata igra,
Tam lepe cvetlice, kresnice rastó,
Tam rože za vajno poroko cvetó.“

Ne čuješ, moj ljubi! pesmi sladké?
Oh čujem, to Vila je, drago sercé!
„Tam družba meni pokornih devic
Vila bo venec z naj lepših cvetlic.“

Devica hiti berž do svitle vode,
On pa nevoljen za ljubico gre.
Po jezuru vozi se ladjica,
V njej poje povodnja deklica.

Prepeva tako, tako govori:
„Na uni strani gredica stoji,
V gredici pa rase rozmarin
I lilia bela, snežena ž njim.“

O blagor ljubezni tistih deklet,
Ki imajo v kiticah lilije cvet!“
Ne slišiš, kaj poje deklica?
Moj ljubi, lej plava sem ladjica!

Oh vidim, ki bela, ko svetli sneg
Pomiče se vedno bliže na breg;
Al meni pa pravi moje sercé,
Da nama nevarnosti proté.

„Kar koli pod luno rožic je,
Na mojim vertu vsaka cvete!“
Moj dragi! kak poje i vabi sabo!
Kak vleče me vedno na hladno vodó!

Oh sladka nevesta, prosim te nikar!
Kdo naji otel bo, ak vstane vihar!
Ne bodi neumen, iz tihe vode
Nebeška luna i zvezde bliščé!

„Zlato i srebro i biserni pas
I vence imam za nevestni las!“
Devica potegne mladenča sabo,
Potegne ga z brega pa v ladjico.

Po vodi glavnik priplava zlat
Ž njim igla i tudi korale za vrat.
Dekle, da seže po drage reči,
Rokavček zaviha do belih lahti.

Pa deklica vodnja jo pahne v vodo;
Mladič, ves zmoten, plane za njo,
Berž plane, za mlado devico skerban,
Nobenega bilo ni več na dan.

Perva pomladnja bučela.

Pozdravljena bodi, draga bučela!
 Pomladi tadaj si prvi klicar?
 Dviguje se v persih mi duša vesela,
 Ko v gledal sim tebe, nedolžna stvar!

Al vedi, vedi, nevarno da brije
 Čez njivo i trato še veter hladan,
 Prijetno po berdih nam solnce ne sije,
 Za hribom se hrib dviguje snežan.

„Mehak si veter igra čez planine,
 Na griči počiva spet solnčice,
 Studence brez leda se vije v ravnine,
 Vijole po vertih razsipljejo se!“

Al sever i burja se bosta vernila,
 Vijolam samotnim umorila ovet,
 Ti žalostna bodeš polje popustila,
 Če bo prizanesel ti mraz i led.

„Pogledi nad sabo jasno višave,
 Pogledi solnca nebeškega plam,
 Pogledi berstja dreves i planjave!
 Al ni vse vesele pomladi znam?“

Poslušaj, nedolžna bučelica, mene,
 Iz serca le tvoje sreče želim!
 Dokler so po gričih proge snežene,
 Za tvoje življenje se vedno bojim!

„Ko prva cvetlica zemlje bo kalila,
Izsrebatl moram sladki ji med,
Da prva bo moja družina rojila,
Jaz rožice prve okusila cvet.“

To reče, i dvigne se, urno brenčaje,
Pa jaderno veje, čez ravno polje;
Mladenič bučelo z očmi spremljaje,
Govoril za njo besede je te:

Bučelica, ljuba hčerka pomladi!
Med cvetom rojena, med cvetom živiš,
V domovji obdajejo rajske te sladi,
Ko zove pomlad, pa iz ula zletiš.

Ognejo naj tvojih perut se vetrovi,
Da sever bi tebe nikdar ne moril!
Prijazni vhaiali naj bodo ti dnovi,
Za mlajem naj mlaj se ti sladek rodil!

Dekle i tica.

Dekle je zajemalo v vedro vode,
 U vedro kovano, vodice hladne;
 Pogleda se v vodo, vidi si obraz,
 Začudi se svojemu licu tačas:
 Lepote, ki jo na obrazu imam,
 Za tri gradove bele ne dam.

Po veji skakljal je tiček vesel,
 Pa deklici mladi tako je odpel:
 Al kadar bo eden pravi prišel,
 Vse tvojo lepoto zastojn bo imel.

Kar rekel si tiček, to gerda je laž,
 Al vjet' te ne morem, ker perje imas.

Ko moje peruti imela bi ti,
 Še dans bi zletela čez hribe, doli;
 I kjer bi se tebi po všeči dobil,
 Če prav siromak i revež bi bil.
 Pod tremi gradovi koj streho mu daš,
 Katere na svojem obrazu imas.

To rekel je tiček i zletel je z vej,
 Zmed vej pod nebo, pod nebom naprej.
 Dekle za njim gleda i pravi tako:
 I kaj, ko vender vse res bi bilo?
 Tič leta nad nami, on vidi ljudi,
 Vé dobro, kako se po svetu godi.

Rožica.

Rožica zlata, rožica mila
Na vertu je ostala,
Rožica zlata, rožica mila
Je britko jokala.

Oj rožica moja, rožica draga!
Al sapa, al slana te je ranila,
Da tukaj britke pretakaš solzice?
O ni me slana merzla ranila,
I sapa mi cvetje ni oskrunila,
Al solnce rumeno pripekalo je,
Posušilo potok bistre vode,
Ki mimo mene vesel je šumljal,
Ki z mano se rožico je igral,
Ki vselej mi dober, prijazen je bil,
V zemljici mi je korenin'ce hladil,
Hladil verh zemljice cveteče mi lice,
Ki sva navajena tako si bila,
Da nikdar ne bova se pozabila,
Zatorej zdaj prelivam solzé,
Zatorej žaluje moje sercé!

Rožica zlata, rožica mila
Na vertu je stala,
Rožica zlata, rožica mila
Je britko jokala.

Mlinarica.

Mlinar'ca mlada pri vodi stoji,
Mlinar'ca mlada tako govori:

Svitla moja sreberna vodica!
Bistro teci, da bodeš mi lica
Hladno vmivala, belo spirala,
Da svojemu ljubemu bodem bolj zala.

Svitla moja sreberna vodica!
Silno se zlivaj, da bode pšenica
Rahlo se mlela, belo se mlela,
Ljubemu ž nje postane potica.

Svitla moja sreberna vodica!
Zraven tebe je moja gredica,
Vanjo bodem te napeljala,
Hladi jo, da bo krasno cvetela,
Da mi izrase mlada cvetlica,
Da mi izrase kita vesela,
Ljubemu bom jo na slamnek pripela.

Sernica.

Sernica mlada, nedolžna se pase,
Kjer v senci hladna travica rase.

Bez skerbi igra si, veselo skakljaje,
Saj trava redi jo, rosica napaje.

Al ona ozira okrog se premalo,
Neskerbno serce jo bode izdalo.

Približa se lovec, prepozno ga vgloda,
Sernica se dvigne, pobegne bleda.

Sernica beži, za njo leti strela,
Sernica je hitra, a! smert je jo vjela.

Zadeta v serce na tleh omaguje,
I loveca kod sebe solzna pogleduje.

Oh kdo je mogel jo ustreliti?
Kdo mogel tak mlado, nedolžno raniti?

Al lovcu je dana duša nemila,
Kamnitega loveca ni serna ganila.

Veselo jo gleda, ki kviško plane,
I zopet omaga i mertva vstane.

Razglašena skrivnost.

Preljuba moja deklica!
 Povej mi, kaj pomeni to,
 Da, kjer se koli srečava
 Z očesom vjema se okó?

Vse tice sim povpraševal,
 Obhodil hrib i zelen log,
 Pa nisim vedil, nisim znal,
 Kaj so prepevale okrog.

Vprašal sim slate ribice,
 Ki v bistri vodi plavajo,
 Kamor zvečer se deklice
 Po letu kopat hodijo.

Al tud' od ribic ne izvem,
 Kar koli v vodi jih živi,
 Nobena zemeljskim ljudém
 Nikoli ne spregovori.

Po polji vsem pohajal sim,
 Kjer dosti rož i lep je cvet;
 Zastojn se razgovarjal sim,
 Obernil sim domu se spet.

I zdaj iz terga grem vesel,
 Kar slišal sim, nerad povem,
 Do zdaj ne vem, al sim verjel,
 Ne vem, ali verjeti smem?

Tam govore žene, možje,
 Da se že dolgo ljubiva,
 Da to oči na dan dade,
 Kadar se koli srečava.

I kar je znano tam povsod,
 Preljuba moja deklica!
 Kar verjamo ljudje drugod,
 Čevà verjeti še midvá?

„I ako pa drugače ni,
 I ak je res izvedil svet;
 Če prav bi krila pred ljudmi,
 Saj vender nočejo verjet!“

„I če bi krila pred saboj,
 Saj ne premotiva sercá;
 Zatorej, dragi ljubček moj,
 Le verjemiva še midvá!“

Spijoča deklica.

Prijetno sijalo je solnce na svet,
 Ak ravno jesen je drevo rumenila,
 I kmetič je poljskega truda bil vnet,
 Ker zadnja mu žetev užé je zorila:
 I jaz pa sim puško in torbico vzel
 Ko rosa že davno bilà je minila,
 I hitel od lesa do lesa vesel.

Ko pridem na loge sosednje vasi,
 Kjer bilo krog trate je drevje veselo;
 Lej, deklica lepa mi v travici spi,
 I cajnico ima, v nji grozdjiče zrelo:
 Oh grojzde sladko je, kdo to bi tajil!
 Al, ko bi nje lice se ljubiti smelo,
 Vse grozdje i med ves bi mar mi ne bil!

I sapica z njenimi lasci igra,
 Pa začne jo v persi, v obrazek pihljati,
 Poljub za poljubom vesela ji da,
 Krog nje pa ne jenja nevidna ferkljati,
 O, ko bi jaz mogel, po željah sercá,
 Po zraku višave, ko sapa letati,
 Ko veter, ki boža valove morjá!

Povsod bi jo spremljal in ljubil samó,
 Perutnica moja bi v mrazu jo grela,
 Pihljala ji z lica vročino hudo,
 Po noči bi ljub'co spijočo odela,
 Budila bi zjutraj iz lahkih jo sanj,
 Ko gerlica ljubega zbuja vesela,
 Pohlevno mahaje s perutico vanj.

Pesem strunarja.

Ako bi hišico imel zeleno,
 V trati z beršlinom lepo opleteno;
 Trato prekopal bi v rahlo gredico,
 Z gore pa vanjo napeljal vodico:
 Da bi pred kočo še lipica stala,
 V čelo me vroče o poldne pihljala;
 V vertec planjavo okrog bi zagrabil,
 Vanj bi pa tertico k terti posadil.

Kar bi še k temu si duša želela,
 Lub'ca je zvesta, ženica vesela:
 V njenem naročji bi serčno zametal
 Dare vse, ktere bi svet mi obetal;
 K časti bi nikdar ne vprašal za vrata,
 Bili bi prazna reč kupi mi zlata,
 Dal rad slovo bi Indije zakladom,
 Ter opatijam, pristavam i gradom.

Kapljica čista, ki terta jo daja,
 Bila od vsake sladkosti bi slaja,
 Ak bi ženica jo prej pokusila,
 Svojih iz ustic pa meni napila;
 Majhen obed i domače kosilo,
 Ktero bi v senci se lipe zavžilo,
 Bilo bi dražje, ko carske gostije,
 Ljubše ko slast, ki v nebesih se pije.

Množice hrupu bi bila v zavetji,
 V najno bi družbo ne silil se tretji,
 Večna i vedna ljubezen le sama
 V zori bi zlati svetila se nama,
 Žalosti britke bi nikdar ne znala,
 Sanje vesele, nedolžna le šala
 Bilo življenje bi v noči i dnevi,
 V terdni bi zvezi kljubavala revi.

V hladnem šotoru naslonil glavico
 V njeno naročje bi gledal devico
 V beli obrazek i vbiral bi glase,
 Zlate iz neba preklical bi čase;
 Pel le od nje bi, od njene lepote,
 Pel od ljubezni bi ran i sladkote,
 Pesmi pa ona bi sama sodila,
 Ona edina bi moja b'la Vila!

Zidar.

Zida tičica vesela,
 Gnjezdo k vejici pripne,
 Zida satovje bučela,
 Kadar pomlad verne se.

Jaz pa kočo bom postavil,
 Da prostorna bo za dva,
 Tud' za tri jo bom napravil,
 Ako več jih Bog ne dá.

Tukaj hiša bo za naji,
 Zame i za ljubico,
 Zraven nje, na unem kraji,
 Zidal bodem kamrico.

Pred-njo bom pa brajdo vsadil,
 Ker v nji bova spavala,
 Okna z mrežo bom vgradil,
 Da bo zjutraj delj temá.

Znotraj kočó bom pobelil
 I napravil jo lepo,
 V vežo kuhinjo uselil,
 Vinski hramec pod vežó.

Zraven hiše hlevi stali
 V vertu bosta pod i stog,
 Kadar bomo pokladali,
 Da ne bo kerma od rok.

Tudi golobjak bom vstvaril,
 Da mi pred vežo stoji,
 Vanj si pa golobe sparil
 Za poročne bom gosti.

Tjekaj doli za pohošje,
 Kjer je kraj lepo gorak,
 Kjer prijetno je zatišje,
 Tje postavil bom ulnjak.

Vanj bučele med nosile
 Bodo letni dan mi vroč,
 Z medom mi kolač sladile,
 Ko pride Velikanoč.

Kadar bo vse narejeno,
 Plot okoli vsadil bom,
 Vsadil grajo bom zeleno,
 Da bo varovala dom.

Ko napravim dvore svoje.
 Vabil svate bom okrog,
 Šel k očetu ljube moje,
 Vzel jo iz njegovih rok.

Če si prav solzice briše,
 Vender bode šla z manó,
 Ker bo gospodinja hiše
 Zdelane tako lepo.

Kakor tica i bučela
 V svojem domu še živi,
 Tako bodeva živela
 Midva vkupej svoje dni.

Popotnik.

Živil sim dolgo časa z vami,
 Le zopet v roko, gerčav les!
 Če imam torbico na ramí,
 Ne briši ljubica očés!
 Ta ni možak i ni za rabo,
 Kdor vidil ptujih ni ljudi;
 Te hribe pustil bom za sabo,
 Mogoče mi ostati ni.

Kdor ima v pravem koncu glavo,
 On gre v Jeruzalem i Rim,
 Premaga solnce, dež, težavo,
 I dobra volja roma ž njim;
 On skusi pač si kaj po sveti,
 Pretehta srečo vse zemljé,
 Navaja ga veselje peti,
 I žalost terdi mu serce.

Kjer sever goni jadra bela
 Na terg do zadnjih mej sveta,
 Kjer juga sapica vesela
 Nasproti petje mi pihlja,
 Kamor le priti je mogoče,
 Povsod doma popotnik je,
 Nikjer si ne sozida kočé,
 Postélje si ne póstelj'ce.

Oblak nebeški ga odeva
 I posteljo mu zemlja da,
 Ko obudi se zora dneva,
 Solnce ga dalje popelja :
 Po kopni stezi peš koraka,
 Na mokrem sapi se zroči,
 Kaj novega mu ura vsaka
 Pred željne pripelja oči.

On ne sadi, nikdar ne seje
 I njemu sad ne obrodi,
 Pri svoji peči se ne greje,
 Pri svoji mizi ne sedi;
 Veselja dosti vender vžije,
 Sadi i seje mu ves svet,
 On vsake terte vino pije,
 Kar vidi ljubi jih deklét.

Neumen človek, ki razpenja
 Šatora varno streho si!
 Ko zemlja romati ne jenja,
 Ko morje mirno, solnce ni :
 Tak se obrača romar vedno,
 Povsod poznan, nikjer doma,
 Kjer vleže uro se poslednjo,
 Tam smert mu domovanje dá,

Koledniki.

Družina spoštovana!
Božič smo doživeli,
Torej po stari šegi
Vam bodemo zapeli.
Koledniki veseli.

Od Jezusa, Marije,
Že znano je po sveti.
Od svetih trijeh kraljev,
Kako so bili vneti,
Vsak dan se čuje peti.

Zato pojemo raji,
Kar veseli dekleta,
Prikupi nam mladenčce:
Kar srečo nam obeta
Za dar novega leta.

Že jabelko rudeče,
Na srede mize djano,
Priporoča se družbi,
V okrožje gleda zbrano,
Od kod bo darovano?

Dekle, če več bo dala,
Prej bo moža imela,
Pri moži vedno lepa,
Dovoljna i vesela
Starost bo doživela!

Mladenči! vi pa boste
 Enkrat gospodovali
 V očetni domačii,
 Ženico izbirali
 I ž njo se zavezali.

Gotovo je vas želja,
 Da ljubico dobote,
 Ki vas bo prav ljubila,
 Prinesla dosti dote
 I ž njo dovolj lepote.

Sprijaznite se z nami,
 Pred jabelko hitite!
 Zdaj sreča je pod streho;
 Če vstavit' jo želite,
 Nikar se ne mudite!

I zdaj žene, možaki!
 Z veseljem pristopljajte,
 V mošnjo globoko sez'te,
 Ž nje zgolj sebro jemajte
 Ter v jabelko ga dajte!

Naš dar vam zemlja vaša
 Obilo bo vernila:
 Iz zerna bo pet klasov,
 Iz klasa dva torila
 Se bosta napolnila

Mi se pred družim letom
 Ne bomo vernili,
 Torej koj danes bomo
 Zato se zahvalili,
 Kar bomo dobili.

Za naše pa darove
 Nikar vam žal ne bodi!
 Saj smo si v rodi z vami,
 Vsi smo ljudje si v rodi,
 Kar nas po zemlji hodi.

Povsod ni sreče.

Ko se očaki sivi
 Za mizo vsedajo,
 Začnejo modrovati,
 Kak je nekdam bilo:
 Kako so sol nosili
 Iz daljnih morskih mest,
 I z vinom tovorili,
 Ko ni bilo še cest.

Drugačno je življenje,
 Drugačen bil denar
 I bolji kup na sveti
 Bila je vsaka stvar;
 Al zdaj je vse minilo.
 Na zemlji ni moštva,
 Kar legel pod gomilo
 Mož uni je i ta!

Če sedem jaz k očaku,
 Boječe ne molčim,
 Na vse besede modre
 Umno mu govorim;
 Ponudi mi kozarec
 I me poslušaj rad,
 Ak ravno nisim starec,
 Matuzalemov brat.

Možaki od kupčije,
 Od žita govoré,
 Menijo se od kraljev,
 Od mira i vojské,
 Od rib pečenih v posti,
 Od lova i zverí,
 Kdaj je snega zadosti
 I še od več rečí.

Pogovor vmes uname
 Od modrih se jim glav,
 Od sladkosti življenja
 I od njega težav;
 I če se menim ž njimi,
 Nobenemu ni mar,
 Da nisim bil še v Rimi,
 Na vojski še nikdar.

Kadar se v dobro voljo
 Tovarši snidemo,
 Zvenčijo vsi bokali,
 Vse mize plešejo;
 I struna nam zapoje,
 Za struno moški glas,
 Ne gremo prej na dvoje,
 Da se vertí vsa vas.

Pa v celi tovaršii
 Moj glas je spoštovan;
 Če rečem: vino pimo!
 Pijemo ga ves dan;

Kadar želim igrati,
 Koj strune obmolče,
 I ko začnem plesati,
 Gibljejo vse peté!

Kar je ljudi po svetu,
 Vsim pogoditi vem,
 Le ko se ženskim bližam,
 Na led gotovi grem;
 Med ženskimi je zlođi!
 Naj vstreči jim želim,
 Naj počnem, kar si bodi,
 Gotovo spodletim!

Poredni mladenič.

Ti lepo dekle! i kaj hočeš mi ti?
 Kaj paziš pogosto za mano?
 Ti imaš prijeten obraz i oči,
 To meni že davno je znano.

Al kaj mi pomaga vse tvoje blago,
 Ker vzela se nikdar ne bova?
 Kdor postelje nima, kaj bo se ženó,
 Kaj ž njim bo ženica njegova?

Ko nosil ženico bi tebe okrog,
 Smejali bi se mi po sveti,
 I sama pa nimaš uterjenih nog,
 Sramuješ se palice vzeti.

Osliča bi kupil, da vozil bi te,
 Al kdo mi ga da bez plačila?
 I zraven pa tudi premisliti je,
 Kako bi voziček dobila?

Pa saj si ve ženske le voščite mir,
 Doma ste za dne i po noči,
 Z možičem imate gotovi prepir,
 Da le kaj odtegne se koči.

Jaz imam pa čudno lastnost od Boga,
 Da rad se na starem ne vstavim,
 Ak bil sim en teden pokojin al dva,
 Koj tretjega spet se odpravim.

Le malo pomisli i lahko sponaš,
 Da vera ti v me ne pomaga;
 Zatorej, če upanje drugo imaš,
 Nikar ga ne goni od praga!

Na vsih svetnikov dan.

Svetniki v nebesih se veselijo,
 Na zemlji pa jih praznujemo mi,
 Tam gori zdaj brez terpljenja živijo,
 Tu doli pa nas morijo skerbi.

I ko bi ljubezen tu ne cvetela,
 Kdo pač bi na revni zemlji prebil?
 Ko tertica nam bi serca ne grela,
 Kako bi se človek kadaj veselil?

Tako pa tu pri mizi smo zbrani,
 Od brata do brata versti se bokal,
 I Bog naj vsacega pivca ohrani,
 Ohrani gornika, ki nam ga je bral.

Zdaj terčimo v zdravje matere Slave,
 Ki njenega skoraj je pol sveta,
 Da vneti Slovani ljubezni bi prave
 Podali si v zvezo dlani i serca!

Kdor koli pa ljubega ima dekleta,
 Še v njeno zdravje izpije ga naj!
 Ljubezen prava je sapica sveta,
 Ki v zemljo viharo pihla nam raj.

Hudi ne bodo svetniki v nebesih,
 Da v zdravje njih terčili nismo naj pred;
 Saj tudi njim, dokler so bili v telesih,
 Naj bliže sta bila zemlja i svet.

Pa ker so se vedno junaški nosili,
 Premagali so bolečine i trud,
 Zato so tam gori venec dobili,
 Mi bomo pa pili v njih zdravje ga-tad'!

Adamu se prva kaplja spodobi,
 Adam je vsega človeštva očák,
 Bog vstvaril je njega po svoji podobi,
 Zmed nas po njegovi ustvarjen je vsak.

Neumno v resnici mož je bil storil,
 Da v raji se ženi zmotiti je dal,
 Al potlej pa bil je oestro se spokoril,
 Kopal je germovje, ledino oral.

Zdaj Noetu v zdravje se more naliti,
 On vsadil je terto, ki vince rodi,
 On prvi naučil nas vino je piti,
 Zatorej spomin naj mu večno živi

I njima se trop očakov pridruži,
 Naj modri očaki i sveti možjé
 Živijo, kakor kateri zasluži,
 I modrih očakov pobožne žené!

Svetnikov, kar novega je zakona,
 Pred vsemi naj sveti Peter živi!
 Da nas pred veselje božjegn trona
 Z dovoljnim srcem enkrat spusti.

Za njim pa sveti Urbán je na versti,
 Kar vsadil je Noe, to var'je Urbán,
 Jesen pa presveti Martin ga kersti,
 Toraj tudi Martin naj bo spoštovan!

Potem naj živijo vsi drugi svetniki,
 Naj v prat'ki njih god bo čern al rudeč!
 Naj majhni bodo ali veliki,
 Naj ogenj jih vmoril je ali pa meč!

Zdaj tamkej v nebesih se veselijo,
 Na zemlji pa jih praznujemo mi,
 Tam gori zdaj brez terplenja živijo,
 Tu doli pa nas morijo skerbi.

Študentovska zdravica.

Hejo! dokler smo na sveti,
 Nam spodobi se živeti,
 Hojo, hejo hopsasá!
 Lauda Sion auditores,
 Lauda Sion praeceptores,
 Kteri koli kaj veljá!

Zopet smo se semkaj zbrali,
 Tu sedimo pri bokali,
 Hojo, hejo hopsasa!
 Lauda Sion auditores,
 Lauda vini potatores,
 Pije ga, kdor ga ima!

Moška je beseda taka,
 Toraj naj se vino staka,
 Hojo, hejo hopsasa!
 In salutem auditorum
 Et in omnium amicorum,
 Ino sebe samega!

Kmalo nam bo ura bila,
 Nas po svetu razpodila,
 Vender hejo, hopsasa!
 Vivant medici doctores
 Et qui docent bonos mores,
 Vsaki v svojem je doma!

Naj že bomo, kar hočemo,
Zdaj bez skerbi še pojemo:
Hojo, hejo hopsasa!
Vivant et jurisprudentes,
Omnes populi et gentes,
Za vse prostor svet ima!

Kupe še enkrat nalimo,
Preden mizo popustimo,
Hojo, hejo hopsasa!
In salutem collegarum,
In perniciem philistrarum.
Amen, amen vekomá!

Pomladnji sprehod.

Za mano vstani, o mesto!
 Z veselo te dušo pustim;
 Čez travnik, čez polje i cesto,
 Od griča, do griča hitim.

Sijati pomlad je začela,
 Gorkoti umiče se mraz,
 Vsa zemlja je zopet vesela,
 Vesel je človeški obraz.

Studeneec i reka se taja,
 Vsa rast iz zemljice hiti,
 I tukaj i tam se sprehaja
 Družina veselih ljudi.

V naj krasneji dobi nam leta,
 Naj človek bo star ali mlad,
 Veselja up naj več obeta,
 Obeta še mnogi nam sad.

O kar je življenja po sveti,
 I kar je na zemlji stvari,
 Ko pomlad začinja cveteti,
 Vse giblje, in se veseli.

Tud' meni serce se dviguje,
 Skerbi pa umičejo se;
 Iz misli se misel mi snuje,
 Iz radosti radost cvetě!

Veselje mi daja peruti.
 Ko tiču, ki ječe je prost,
 Zemlje skoraj noga ne čuti,
 Navdaja me up in mladost.

Venec.

Zakaj si meni venec vila
 In ga raztergala potém?
 Al znal sim, da si me ljubila,
 Al znal sim, da ga vzeti smem?

Pred mano rože so ležale,
 I jaz sim v roko jih prijel,
 Al, da so mene pričakvale,
 Tega nikdar nisim verjel!

Zato sim dal jim prejšnje mesto,
 I v sercu žalosten sim bil,
 Da drugi tvoje serce zvesto
 Morda bo s cvetjem v dar dobil.

Al precej se ti lice vname,
 Da vidil i spoznal sim koj,
 Kak jezna, deklica, si name,
 Ker nisim venca vzel saboj.

Odpusti zmoto, serce moje,
 Z veseljem rože bom jemal,
 I vsaki cvet iz roke tvoje
 Naj bo ves dan na oknu stal.

Kopal ga bodem v hladni vodi,
 Da solnce ga ne zamori,
 Da mu večerni hlad ne škodi,
 Vmaknil ga bom, ko se zmračí!

Plesavki.

Kar moja plesavka si deklica ti,
 Povedat' ne morem, kak se mi godi,
 Zagledam te komaj i že ves gorim,
 Al v strahu sim vedno i vedno molčim!

I ko se spustiva v leteče versté,
 Nemirno mi terka ter bije serce!
 V plamenu viharnem močneje gorim,
 Povedati pa se le vedno bojim!

Al ko se oziraš v plesavce drugam,
 Jaz revež ne vem se obrniti kam,
 Kri stopi mi v lice i kaže ti zdej,
 Kar dolgo zakrival zastoju sim ti prej!

Pri Potoci.

Oj ribice prijazne,
Kako v vodici hladni
Veselo ve živite!
Al ve lahko neskerbne
V potoku si igrate,
Ker v hladni vodi skritih
Vas solnčice ne najde,
Serca vam ne uname;
Al meni pa unela
Devica ga je lepa,
Da več ga ne vgasijo
Potoci vsega sveta
I dež iz vsega neba
I vse široko morje!

Vzdihljeji.

Zlate ure tistih dni,
 Ko mi zora je svetila,
 Perva deva me ljubila!
 Oh nikjer, nikjer vas ni!

Vprašal zvezde sim svitlé:
 Kje so sreče moje časi?
 Zvezda se mi ne oglasi,
 Ona zanje nič ne vé.

Vprašal sim, ko se rodil
 Za gorami beli dan je,
 Solnce vprašal sim poldanje,
 Vprašal mrak, ko je rosil.

Ali tistih blazih dni,
 Ko mi zora je svetila,
 Perva deva me ljubila,
 Oh nikjer, nikjer jih ni.

Na grobu Prešerna.

Ko zvezde luč, poprej nikdar poznane,
Prisvetil nam tvoj duh je iz noči,
„Al roži so le kratke ura dane!“
Za tabo zgodaj nam oko rosi,
Na grob, kjer tvoja struna mila
Je vmolknila.

Pa tvoj pepel naj tihi mir pokriva,
Ti hitro vzeti veliko si končal,
Objema te mladika večno živa;
Dokler svoj jezik bo Slovan poznal.
Serce bo tvoja struna mila
Mu budila!

Razni glasovi.

Glas vpijočega:

Menda enkrat bo že čas
 Slabe poti opustiti,
 Smert bi utegnila priti,
 Kakor tat zalesti nas;
 Bratje, toraj spomnim vas!
 Kar je napak, izravnajte,
 Kar je dobrega, končajte,
 Preden pride noč i mraz!

Glas uma:

Le poglej obraz svetá!
 Časi delo hudobije
 V čisti luči jasno sije,
 Kakor zvezda, ki miglja;
 Kdo mi pač na znanje dá,
 Kaj mi je, kaj ne početi?
 Kaj mi je, kaj ne verjeti?
 Kaj zapoved je nebá?

Glas duha:

Nepokojni vi ljudjé!
 V daljno, sterme visočino,
 V tamnih brezen globočino
 Hrepenijo vam željé!
 Eno pak potrebno je:
 Skerbi zase, ljubi brata,
 Dvigni ga odpri mu vrata
 I sodnik naj bo sereé!

Upanje.

Lj, upanje hodi pred nami
Od rojstva, da gremo 'z sveta,
Ko tare nas teža na rami,
Nam palico v roko podá.

Kadar se nam sreča oberne,
Da megla pred nami leží,
Nebeški nam raj se odgerne,
Ko upanja luč zagori.

Oh kolikrat te je ranila
Globoko nesreča v serce,
Al vanje ti upa je vlila
I bile so rane celé!

Hvaležen za razne darove
Res človek Bogu naj bi bil,
Al vender ni 'z roke njegove
Od upa nič boljega vžil!

Ura.

Brez nehanja biješ ,
 Vence groba viješ
 Ura! nam iz dni:
 Le uhajaj ura,
 Kar rodi natura,
 Vse enkrat mini.

Berž, ko smo rojeni,
 Notri v grob zeleni
 Z nami si ves čas!
 Leta nam minijo,
 Lica obledijo,
 Ti ne greš od nas!

Spremljaš naša dela,
 Britka i vesela,
 Spremiš jih v pokop;
 Kadar nam veselje
 Polni serca želje,
 Ti ga pahneš v grob!

Ako serce poka,
 Tvoja terda roka,
 Bije brez mirú;
 Serca slast i rane
 Tebi so neznane,
 Nimaš tu domú!

Kmeta up naj bolji
 Ti končaš na polji,
 Ko zbudiš vihar,
 Kadar ploha suje,
 Upa nag zdihuje,
 Kolne te čolnar.

Kdor se v slji spozabi,
 Roka tvoja zgrabi
 Ga brez milosti!
 Revežem, cesarjem
 Tvojim ni udarjem
 Vstavljat' se moči.

Grehe, hudobijo,
 Ki saperti spijo
 V skitem dnu serca,
 Vse v svojem časi
 Jezik tvoj razglasi,
 Vse na znanje da.

Tvoja pesem kliče
 Iz grobov merliče,
 Tvoja pesem spet
 Černi grob zapahne,
 Kadar jutro dahne,
 V zori plava svet.

Brez' nehanja biješ,
 Vence groba viješ
 Ura! nam iz dni;
 Kmalo boš odbila
 V hladno perst zakrila
 Naše boš kosti.

Bila boš nad nami,
 Ali gluho v jami
 Naše bo uho;
 Ko boš zadnjič bila,
 Zopet poročila
 Z duhom boš teló!

Božična.

Betlehemska okolica.

(Planjava. Od deleč se vidi nebeška
sitloba.)

Družba pastirjev:

Kaj sveti se tam na planjavi?
Zdaj solnce nebeškega luč ne gori,
I luno, čestito kraljico noči,
Oblaci so skrili v višavi.

Eden iz družbe:

Od roda do roda je velik Jehova,
Dobrotna in mila je roka njegova,
Ker nam iz nebeške višave
Pokazal je znamenje sprave.

Vsa družba:

To luč ni zore, ni plamen danice,
Pogled omaguje, pokrimo si lice!

Družba angelov (deleč):

Adamovi sini v verigah so spali,
Bil zemljo je Bog zavolj greha prokel,
Al dnevi rešenja so zdaj zasijali!

Eden iz družbe angelov:

Kar duh se napuha bil v prahu je vnel,
Kar volja mu stvarnika bila je čert;
Zdihaval sužen je let tisuč i tisuč;

Zdaj zora je počila, v sponah je smert!
 Zato naj vesele se pesmi glasé,
 I zore pozdravijo novo naj luč!
 Duhovi človeku le sreče želé!

Vsa družba angelov.

Zato naj vesele se pesmi glasé
 I zore pozdravijo novo naj luč!
 Duhovi človeku le sreče želé!

Eden iz družbe pastirjev:

Boječe poslušá uho,
 Kar slišalo nikdar še ní;
 Ta pesem se z neba glasí,
 Povračá se zopet v nebo!

Vsa družba pastirjev.

To pesem mladenčá, to glas ni devíce,
 Jehova je blizo, pokrimo si lice!

Angeli blizo.

Eden iz njih družbe:

Pošteni čuvaji čede i paše!
 Trepetu i strahu dajte slovo!
 Mesia usmilil se reve je vaše,
 Dan sužnje je sile šel za goro.
 On, ki je obljubljen na zemlji i v raji,
 Nocoj se rodil je v pastirski staji,
 On bo Izraelovo odkupil kri.

Do Betlehema hitite,
 V jaslíh ga iščite,
 Tam, dete pokojno, leží!

Družba angelov

se v zrak dviguje:

Naj čast bo Gospodu v višavah!

I mir ti, Adamova kri!

Deva je Mesija rodila,

Peklenska pa kača zgubila

Pravico do sužnjih ljudi,

Mir ti, Adamova kri!

Eden iz družbe pastirjev:

Kdo nam bo čudne razjasnil besede?

Vsa družba:

Gospodovi posel nam djal čuvajem je čede,

Da v hlevu je rojen tam v Betlehému,

Le jaderno bratje, le jaderno k njemu!

Betlehemiški hlev.

Družba pastirjev:

O dete, v pokoj vsi zemlji rojeno!

O hvaljeno bodi, bodi češčeno!

Eden iz družbe:

Že Mozej, izvoljeni vojvoda Juda,

Viditi je želel tvoj zvitli obraz,

Peljali k očakom so dnevi ga truda,

Odločen njemu ni blagi bil čas.

Vsa družba:

Pastirjem naj prvim si milosti svoje
 Pokazal svečavo, rojeno 'z nebes,
 Dodelil, da lice ti gledamo tvoje;
 Pred tabo smo v prahu
 V ljubezni i strahu!

Kar koli je v gori zeleni dreves,
 Kar koli po drevji pomladnjem peres,
 I kar po livadi cveteči je trave,
 Kar v jasni je noči nebeške svečave:
 Ak toliko mi bi jezikov imeli,
 I vender nikoli tvoje bi slave

Po vrednosti dolžni ne peli!
 Nocoj pa si k sebi poklical nas sam,
 Nam prvim pokazal obličje si milo,
 Oznanil svobodo Juda si nam;

Zato pred tabo smo v prahu
 V ljubezni i strahu!

Hlev obda nebeška svitloba. *Pesem angelov*
 se čuje iz zraka:

Naj čast bo Gospodu v višavah,
 I mir ti, Adamova kri!
 Deva je Mesija rodila,
 Peklenska pa kača zgubila
 Pravico do sužnjih ljudi,
 Mir ti, Adamova kri!

Pušice.

Resnica.

Kdor resnico ljubi, ušes ji ne maši,
Kdor se je pa brani, zaveže še oči!

Nekemu pevcu:

1.

Kdor peruti z voskom h koži si prišije,
V mlako pade, kadar solnce ga obsije.

2.

Moj brate! tvoj pegaz je kašelj dobil se bojim,
Zato, če ga ljubiš, h gospodu St...itu ž njim!

3.

Tvoje pisarije so ko v gnoji Job,
Duh je nekaj vreden, truplo polno gob!

Slovanski zlog.

Besed neznano čudnih zmes pisati,
Po Rusih, Serbih i po družih ne vprašati,
Puščati v nemar pisma naša starih rok,
Slovenščino z Ilirščino goniti v kozji rog,
Temu zdaj pravi se „slovanski zlog“.

En jezik!

„En jezik moramo Slovani vsi pisati,
Toraj naj se Slovenščina z Ilirščino pobrati!“
Bog nam ga daj, en jezik, ali dragi moji!
'Z Ilirščine, Slovenščine se on ne vstroji.

Dober svet.

Ne jenjaj peti, ak ti misli manjka,
Besed neznanih dosti nakopiči,
Leté slovenskim bravcem bodo zanjka,
Če prav literaturni porekó beriči,
Da gajezdo so, ki so ušli mu tiči.

Pevska prostost.

Kar koli je lastnosti pevcu treba.
Podana ti nobena ni iz neba,
Le pevsko prostost meniš da imaš,
Da nam pokazal bi, da jo rabiti znaš,
Po svoji volji logiki v očesa drezaš,
K besedam sežnja dolge repe vprezaš.

Zvarjenje.

Pisarje pusti, dokler so v životi,
Ko so mertvi, soditi se jih loti,
Ker strela v grobe ne leti zelene!

Odgovor:

De mortuis nihil, nisi bene!

Izvirnost Zorjanov.

Zakaj namesti uzde rep vzeli ste v rokó?
„Za uzdo vsaki zgrabi, za rep le malo kdo!“

Sodniki.

A:

Kako bi naše pesnike sodili?

B:

Prekleta bodi, veste kaj? vadjajmo!

C:

Mar bi po abecedu jih verstili!

ABC:

Saj res, le hitro dajmo.

Verstimo jih po abecedu!

Introduction

The first part of the book is devoted to a general survey of the subject. It is divided into three chapters, each of which deals with a different aspect of the problem. The first chapter is devoted to the history of the subject, the second to the theory, and the third to the practice.

The second part of the book is devoted to a detailed study of the subject. It is divided into two chapters, each of which deals with a different aspect of the problem. The first chapter is devoted to the theory, and the second to the practice.

Conclusion

The book is intended for students of the subject, and for those who are interested in the subject in general. It is written in a simple and clear style, and is intended to be a useful guide to the subject.

References

The following references are given for the benefit of the reader.

Index

The index is given at the end of the book, and is intended to be a useful guide to the subject.

Frída

Ježa na Parnas.

1848

Pavliha.

Gledavci i gledavke,
Poslušavci i poslušavke!
Vam hočem oznaniti,
Kaj bomo igrali nocoj,
Morate se v me obrniti,
Da vam ne bom govoril zastojn!

Prijezdil naj prvo bo možiček,
Pod njim korakal bo osliček,
I mož bo osla drezal, suval,
Po rebrih mu s palico dajal;
Al kadar bo želel gospodar,
Poskočil osel ne bo nikdar;
Za njim pa prijezdilo družih bo dosti,
Zgolj težkih možakov, polnih modrosti:
Pervi bo jezdil podgano,
Drugi bo jezdil vrano,
Tretji sedel bo na miši,
Četerti na polževi hiši,
Peti berzdal bo komarja,
Šesti kebra i sedmi raka!
Ko zbrana že bode družba taka,
Prinesel bo konj, ko na perutih viharja.

Med nje junaškega možaka;
 Napósled za njimi list papirja,
 Časopis imenovan, pridirja,
 Imel bo trobento i trobil glasno,
 Da vsacega bo zbolelo uho!
 I kar se potem zgoditi ima,
 To vsaki gledavec vidil bo sam,
 Kdor ni oči pozabil domá.
 Oznaniv ljudi i živali igré,
 Ki bodo za mano prišle na deske,
 Ob kratkem vam na znanje podam,
 Kaj ta čestita družba pomeni:
 To pevci so, grede k hipokreni.

Pod goro Parnasa.

Nastopi Oslovski na Oslu (ki ima na vsako stran nameslo perut mehur prišit).

Oslovski (*s palico v roci*):

Prijatelj! za pegaza sim te izbral,
I ako danes dobro letiva,
Da perve hvale kadilo dobiva,
Pomnil bom, ko ti bom jesti dajal!

Osel:

Če ravno mehurje ste mi prišili,
Leteti vendar ne morem po sili;
Že od svojega pervega očaka,
Osel vedno peš koraka.

Oslovski:

Kar ti velim, radovoljno mi stori,
Le jako teči pa malo govori!
Če ne — lesa je dovolj po sveti,
Pozabil nisim palice vzeti!

Nastopi Podganovič na Podgani.

Podganovič:

Preljubeznjiva moja podgana!
Danes ti od mene oblast je dana,
Kar koli moreš z mano skakati,
Nastav i pasti se nimaš bati!

Podgana:

Nikar se ne bojte! dirjala bom rada,
 Al kamor je moja stara navada;
 Od zad se me terdno za rep deržite,
 Da se mi iz sedla ne izgubite!

Podganovič:

Presneto se tresejo mi roké!
 Kaj meniš, to so velike reči,
 Po smerti, ko truplo v jami spi,
 Imeti na zemlji slóveče imé!

(Z oslom v red.)

Nastopi Vranski na Vrani.

Vranski:

Prijateljca, pusti svoj kra krak!
 Poskušaj, kar moreš, lepo zapeti,
 I danes više, ko sicer leteti,
 Da naji ne vidi vsaki bedak!

Vrana:

Kra krak bom pač težko pozabila,
 Te pesmi že v gnejzdu sim se učila,
 Zato, če mi zopet kaj tacega vjide,
 Lepo vas prosim, hudi ne bodite;
 Komur ni dano, on peti ne more,
 Naj se napenja, da gerlo razporje!

Vranski:

Kaj? Kdor obupa sam nad sabo
 Ta je siromak, on ni za rabo!
 Poskusi! saj, če ravno šušmariš,
 Slovence vender lahko oslepariš!

(Z unimi v red.)

Nastopi Polževič na Polži.

Polževič:

Nastavi, Polž, ušesa mi zvesto!
 Med družbo glasno govoriti ne smem,
 Le v sercu ohrani, kar ti povem:
 E, midva nisva za ježo i hojo,
 Zanesti se v naglost ne moreva svojo,
 Bog vé, kaj bova danes počela?

Polž:

Za klado gotovo ne bova sedela!
 Zapazil sim pripravneje mesto;
 Kdor sam težave i dela ne zmore,
 Drugè si ob času poišče podpore.
 Na oslu obila ovsena torba visi,
 Prostora za taci h ima sto ljudi,
 Ko sva midva s poslopjem vred;
 Zdaj menda veste, kaj bo začët'?

Polževič:

Ti si od mene umneji mož,
 Poterjeno bodi, kar storil boš!

(Bližata se ovseni torbi.)

Nastopi Mišič na Miši.

Mišič:

Zato sim pri vaši oglasil se hiši,
 Da pojdem s tabo v Parnasa višine,
 Ker slavne ste postale miši
 Po krasni pesmi od Luka i Mine.

Miš:

To pesem že davno sim pozabila!
 Miš pela jo, ki ni mogla od doma,
 Od starosti slepa, gluha i hroma;
 Ker ona je s častjo od nje govorila,
 Tud' jaz jo bodem vedno hvalila.

(V red.)

Nastopi Keberski na Kebru.

Keber:

Možje! kateri je meni enak?
 Jaz sim češčen i spoštovan možák
 Tu zgoraj na vsacem drevesu
 I spodej v černe zemlje telesu;
 Zatoraj pa svojo pot brenčim,
 Bedaka vsacega se ne bojím!

Podgana:

Kar djal si, nihče ti ometal ne bó,
 Posebno pa imaš sedlo mehko,
 Da vsaki na tebi volka dobi,
 Kdor koli cele pol ure sedi.

Keber:

Pa vender sim mož, da enacega ni!

Keberski (sam med sabo):

Jaz tudi imel bi oblast govoriti,
Ker sim prišel med osébe na oder,
Vender si ne upam jezika stegniti,
Ker moj je Keber od sile premoder.

(V red.)

(*Osel ≈ repom maha, ker mu Polž nepokoj dela, ki je moža do pod repa prinesel.*)

Oslovski:

Počaki moj sivče, ne bodi tak živ!
Saj menda nimaš pod repom kopriv.

Osel.

Zato se ne menim, al muhe brencé,
Pod repom pokoja mi ne dadé!

Polž (svojemu možu):

Začutil je naji, mirna bodiva!

Polževic:

Se vé, sicer jo z repom dobiva;
Popravljaj sim sedlo, pa sim ga dregnil,
I koj je name rep bil stegnil.

Nastopi Komarski na Komarji.

Komarski :

Med vsemi naj manje sim jaz žival
Današnji dan za konja izbral.

Komar :

O grešnik! ne pozabi nikdar,
Le eden je velik, vsih gospodar,
Zemlje i neba je njegova oblast.
Le njemu zapojmo hvalo i čast!

(V red.)

Rakovski Raka ritniski prijezdi.

Vrana :

Preljubi rak! neumen ne bodi
I ritniski v našo družbo ne hodi!

Rak :

Tovarši moji! kdor kaj velja,
Brez uma besede iz ust ne da,
Zatoraj se mislim mirno v kraj
Brez besedovanja vmakniti zdaj;
Al kar pa našo hojo zadene,
Žal-besede slišal še nisim nobene;
Pri nas je sicer vse drugači,
Pri nas pod vodo le rak junači,
Kar „ribe“ vtiče, nobena ne gane;
Pri vašej družini pa ne le glave
Ampak tudi „rebra“ dajo postavle!

Vrana :

Zastavim peruti, kljun in glavo,
Da zdaj nam ženskimi dela zabavo,
Ki z moškimi hodimo na Parnas!

Komar :

Široko je znan modrosti njegove glas,
Kar govori, vse verujem rad,
Gerdo pa moža je ritniški nesti!

Rak :

Ne uči ti mene, ljubi moj brat!
Kdor ima razum, sam zna se vesti,
Kdor ima izvirnost, vprašal ne bo,
Kaj vaša vodila mu zapovedó!

(V *réd.*)

Prijezdi Pevec na krilatem konji.

Pevec :

Še enkrat strune bom napel,
Na svet želijo pesmi vroče,
V višavo dvigni se vesel,
Pegaz moj, ako je mogoče!

Pegaz :

Skerbem i strahu daj slovo!
Visoko vabi te nebó;
Život je nov i noga čila,
Dorasla mlada so mi krila.

*(Osel ríga, Vrana kroka, Keber brenci, Miš i
Podgana cvili, Komar poje, Polž molči, Rak
s repom med noge bije i po suhem plava.*

Nastopi Časopis s trobento na rami.

Časopis:

Med vami je kakor v ladji Noetóvi.
Ko bili vkupej vsih zverin so rodovi.
Kjer vpitja dosti je i kričanja,
Tam dobrega ne išči djanja!
Nikar ne bodite ošabni i šopirni,
Počakite pokojni: čakite mirni.
Da vam se pokaže kaj i kako:
Hitite danes v Parnasa goró!
Pomlad je, razsule so se cvetlice,
Poterganih dosti zares je uže,
Al vender še nektera cveté,
Nektera diha iz jutranje rosice.
Kdor kito naj lepšo mi bo nabral,
Pervak sloveč med vsemi bo stal,
Podal se vence mu s cvetja bo,
Ime mu še v poznih rodech bo svitló;
Počakite, da se trikrat zatrobi,
Potem se zgubite, kakor se spodobi!

(Trobi):

Pom, pom, pom, pom, pom, pom!
Zdaj prvič sim, še drugič bom:
Trará, trará, trará, ra rá!

Zdaj drugič sim, še le tretje veljá:
 Tadrá, tadrá, tadralili, tadralilám!
 Le razkropite se, oblast vam dam!
 Al kadar zopet zatrobil bom,
 Vernite hitro se na dom!

(Odide.)

Pegaz rasvije peruti:

Jutranji zrak me okrepeáva,
 Peruti močne čutim rasti!

Pevec:

Telo se v jasnem koplje mi azuri,
 I duša plava v rajski slasti,
 Objema sinja me višava,
 Stojé odperte pevskim sanjam duri!

(Dvigneta se i zgineta.)

Vrana (od tal se dvigaje):

Težák, težák, teža-ak!

(Ob tleh v germorje sleti.)

Podganovič (ostrogo rabi):

Hi! al boš do sodnjega dneva stala?

Podgana (mirno):

Sim le pripravno luknje iskala.

(Z možem se v luknjo zgubi.)

Komar:

Od teže ne morem ganiti se!

Komarski (*jeznega serca*):

Vidil bom, če se boš ali ne?

(*Tepe ga, da ga ubije.*)

Če pota več v Parnas ne veš,

Pa bom capljal brez tebe peš!

(*Teče.*)

Keberski (*z bičem žviga*):

Jao šaro, moje desno krilo!

Keber:

Čakite, da zlezeva v gomilo!

(*Sebe i moža v blato zakopava.*)

Keberski (*iz blata*):

Privezan sim revež na kebra,

Mislil sim, da pojde visoko z mano.

Če padem, ubijem si nos ali rebra,

I zdaj pa v blatu konec me bo!

Rak (*mertvaško pesem poje*):

Ti bodeš červém v želodcu sognil,

Ti rakov z mesom ne bodeš redil,

Oh, ne bodeš redil!

Ko v vodo bi keber zanezel te bil,

Tud' jaz bi se tvoje kože lotil,

Oh, kože lotil!

Rakovski (*poganjaje ga*):

Čemu pa zdaj imenuješ vodó?

Rak:

Saj vi ste menda prijatelj z njo.

Rakovski:

Zakaj to praviš? razumno govori!

Rak:

Pogovor sim čul, da ste vodenični.

Rakovski:

Kdor to je zlagal se, griža ga vmori!
Človeški jezici so vsi krivični.

Rak:

Če ona čez vas nima oblasti,
Do dna ne boste hotli pasti!
(Ž njim v vodo skoči.)

Mišič:

Hudič se iztergal je z verige gotovo,
Beživa pred oblastjo njegovo!

Miš:

Podkove mi zadnje več ne derže,
Pribite jih, da se ne zgubé,
Potem imela v nogah bom speh.

Mišič (odjaha):

Prokleti kovač i klešče i meh!

Miš:

I sedlo me žuli privezано name,
Bežati ne morem bez poprave.

Mišič (sedlo se nje jemaje):

Saj djal sim vanje ovsene slame,
Ki davi sim vzel jo —

Miš (v mišino bešé):

iz svoje gláve!

Mišič:

Od mene nikdar nezvesta ne hodi!
Če se ne verneš, prokleta bodi!

Samogovor osla:

Po glavi se pase mi huda žival,
Al ko bi podergnit šel se ob plot,
Zbuditi bi se mi utegn'il gospod,
Ki je na meni terdno zaspal.

Mišič:

Če so obile, kakor žerjavi,
Ki pravdo imajo po tvoji glavi,
Vojsko jim čisto sam napovem,
Če potlej náte sestí smem?

Osel:

Če prav mi živali miru ne dadé,
Al vender vas le ne vzamem na sé!

Trobenta (*za odrom*):

Trará, trará, traré riré!

Oslovski (*zdramljen*):

Dika vsih hribov svetá, bodi pozdravljen Parnás!

Osel:

Pentameter vdihnil vam je trobente glas.

Časopis (*nastopi*):

Prišel sim, da poklical bom
Možake s Parnasa zopet na dom.

Osel (*ušesa v odigne*):

He ho! midva še nisva bila iz mesta!

Oslovski:

I vender ti znana je bila cesta!
Ti vedil si, kaj storiti imaš,
Ker poti i šego Parnasa poznáš!

(*Tepe ga.*)

Osel:

I-á! če ravno kože nimam tanké, i-á,
Pa vender mi palica dobro ne dé, i-á!

Časopis:

Pregrešila sta se gotovo oba,
Ti oslovski, ker si na oslu zaspal,
I ti oslič, ker si pokojno stal.

Oslovski :

I ti, časopis! ker časa malo si dal!
 Odločit nam greš samo dve uri,
 Pa hočeš, da ježa bi se zveršila?
 Saj preden se pevska peč zakuri,
 Mini poletni dan do kosila!

Časopis:

Kar je, to je; zdaj le naj prvo skerbimo,
 Da osla iz mesta omečimo!

Osel:

Kar je preveč, preveč je, možjé!
 Iz mesta ne premaknem nogé!

Mišič:

Če k sebi me vzamete na osla,
 Prizadel vam dosti ne bodem posla,
 Ker svoje lastno sedlo imam,
 Ki ga za mehurje i osla ne dam,
 Al osel bo plesal po moji besedi!

Oslovski :

Če ganeš ga, bez skerbi mi sedi!

Mišič:

Naj prvo ozreti se je treba okrog,
 Da najdem vsacemu svoj drog.
 (*Prinese dva droga.*)

Osel (*ušesa šopet obesi*):

Velike palice v roko je vzel,
Hudič ga vedi, kaj bo počel?

Mišič:

Zdaj moram kamen privaliti,
Drugač ne morem na osla priti.

(*Privali*)

Takó — i zdaj pa sedlo nanj privezujem,
Zdaj z božjo pomočjo že nanj se dvigujem,
No, zdaj me že sedlo terdno derži!
Prijatelj! zdaj pa le drog vzemite.
Midva sva z Oslom v sili veliki,
Upriva se v zemljo, kakor brodniki,
Ak čoln se na breg jim nasloni,
Odriniva vsak, od ene strani,
I vi, Časopis! v trobento dahnite!
(*Odrivata vsak od ene strani, Časopis mars
trobi.*)

Pesem Polža (*iz ovsene torbe*):

Nekdaj na svetu berač je bil,
Ki je raztergano torbo imel,
Berač si je drugo torbo dobil
I ž njo po svetu okrog je šel.
I v torbo je deval moko i mast,
I v torbo je deval, kar je prejel,
Imel je v torbi veliko oblast,
Berač je bil svoje torbe vesel!

(*medu ...*) **Osel:** (*... ..*)

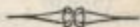
Lej vruga! še oves pamet je zgubil,
 Gotovo se je v torbo zaljubil!
 Med vsemi še sam jaz pamet imam,
 Al tudi pameten dobro biti ni sam!
 Da se ne bodo zastoju trudili možjé,
 Ker znoj od vsacega vlasca jim gre,
 Povzdignil se bom, da mlako dobim
 I vanjo vso ropotijo berž odložim!

(*Osel začne korakati, Časopis marš trobi, Oslovski, Osel, Polž i torba fortissimo*):

Imel je v torbi veliko oblast,
 Berač je bil svoje torbe vesel!
(*Odidejo.*)

Mehurja se vrneta i zapojeta žalostno pesem:

Malo pevcev imajo slovenske goré,
 I tudi ti nam se ciganom enaki zdé,
 Oh, kolikor more na enega Osla jih gré!

KAZALO.

	Stran
Vvod	3
Boginji petja.	11
Pesmim.	13
Edina last.	14
Povodnja deklica	18
Perva pomladnja bučela	21
Dekle i tica	23
Rožica	24
Mlinarica	25
Sernica	26
Razglašena skrivnost.	27
Spijoča deklica.	29
Pesem strunarja	31
Zidar	33
Popotnik.	36
Koledniki	38
Povsod ni sreče	41
Poredni mladenič	44
Na vsih svetnikov dan.	46
Študentovska zdravica.	49
Pomladnji sprehod.	51
Venec	53
Plesavki	54
Pri Potoci	55
Vzdihljeji.	56
Na grobu Prešerna	57
Razni glasovi	58
Upanje	59
Ura	60
Božična.	63
Pušice.	69
Ježa na Parnas	73

KATAJ

Popravki.

Stran

23.,	versta 13. od zgoraj	beri: imas,	namest: imas.
"	"	19. " " "	imas,
31.,	"	11. " " "	Ljube'a,
32.,	"	12. " " "	priklical,
45.,	"	1. " " "	spoznas,
47.,	"	2. " spodej	bozjega,
57.,	"	4. " zgoraj	ure,
63.,	"	4. " " "	svitloba,

ET